

Inspreken Westerlicht, commissie Ruimte donderdag 29 september 2016

Mijn naam is Lucas Zimmerman, voorzitter van erfgoedstichting Adapt.

Wij voelen ons overvallen door het raadsvoorstel over de vernieuwbouw van het ziekenhuis in de Alkmaarderhout. Nog maar kort geleden maakte het ziekenhuis bekend in de Alkmaarderhout te willen blijven, wat mede mogelijk zou zijn geworden dankzij een kleiner bouwvolume dan vijf jaar geleden werd gedacht. Nu blijkt 8000 m² beschermd stadsgezicht opgeofferd te moeten worden voor hun toekomstplaatje, en ook rijksmonument Westerlicht blijkt bij deze ziekenhuisdirectie niet in veilige handen.

Al jaren proberen wij een constructief gesprek aan te gaan met het ziekenhuis over een duurzame benutting van Huize Westerlicht. Het ziekenhuis heeft altijd de boot afgehouden. Nu ligt er ineens een raadsvoorstel, waar de gemeenteraad om toestemming wordt gevraagd om uiterst soepel met alle wensen van het ziekenhuis om te gaan. In onze ogen is de gemeente veel te gewillig. Dat dreigt tot een zware aantasting van de Alkmaarderhout te leiden en in het bijzonder van het rijksmonument Westerlicht. Een aantasting waarvan de noodzaak absoluut niet vaststaat.

U hebt van het ziekenhuis te horen gekregen dat Westerlicht voor elke ziekenhuisfunctie onbruikbaar is, en er flinke ingrepen nodig zijn om het pand toekomstbestendig te maken. Deze conclusie vinden wij veel te voorbarig.

Wat het ziekenhuis nu van de gemeente vraagt, lijkt ingegeven door de strategie dat de ziekenhuisdirectie in de toekomst Westerlicht met de hoogste winst wil verkopen. Ruime mogelijkheden in het nieuwe bestemmingsplan en ingrepen die het pand geschikt maken voor vrijwel alle mogelijke functies, maken Westerlicht en de grond er omheen in één keer vele miljoenen meer waard. Wij geloven de bewering niet dat dit bedoeld is voor gebruiksfuncties van het ziekenhuis. Daarvoor heeft het ziekenhuis de afgelopen 12 jaar te weinig gedaan om een vertrouwensrelatie op te bouwen met de omgeving. De ziekenhuisdirectie ontpopte zich als een liefdeloze eigenaar die geen moeite had met de verloedering. Het toonde al die tijd onvermogen om het gebouw op een goede en zinvolle wijze te beheren en onwil om kansrijke herbestemmingen serieus te onderzoeken.

Het winstbejag met Westerlicht gaat over de rug van een waardevol rijksmonument, dat wij zoveel mogelijk in de staat zoals onze grootouders dat hebben gebouwd, willen doorgeven aan volgende generaties. Wij vragen u druk uit te oefenen op de ziekenhuisdirectie. Dat zij eerst de mogelijkheden uit moeten zoeken van de functies die veel dichterbij liggen bij de vorige functie: huisvesting van senioren, jongeren of andere doelgroepen. Dat soort functies vragen de minste aanpassingen van het huidige pand. Vandaag de dag zijn er andere behoeften in deze markten, maar toch zou Westerlicht met beperkte ingrepen daaraan opnieuw kunnen voldoen.

2014 was de laatste keer dat wij de ziekenhuisdirectie hierop hebben gewezen en onze hulp aanboden. De directie heeft altijd de boot afgehouden onder het mom van te veel onduidelijkheid over de toekomst in De Hout.

Onze volgende zorg is de bijzondere ligging van Westerlicht in een groene parkomgeving. Aan de westkant tast de nieuwe weg naast Westerlicht dat aan. Aan de achterkant liggen er nog meer bedreigingen: als het ziekenhuis in de komende maanden alsnog zou aangeven dat er pal achter Westerlicht nieuwe hoogbouw moet komen, dan heeft de gemeenteraad met dit raadsbesluit toestemming gegeven aan het college om dat mogelijk te maken in het ontwerp-bestemmingsplan.

Hoe hoger de nieuwbouw, des te verder weg zou dit van de Cadettenschool en Westerlicht moeten zijn. Dit mag niet storend zijn. Dat is een randvoorwaarde die u het college nu kunt meegeven.

Wij vragen de gemeenteraad om nu al te verlangen dat de voormalige achtertuin tussen Westerlicht en de sloot onbebouwd blijft en als tuin wordt bestemd en hersteld. Als groencompensatie voor verlies van park elders kan dit volgens ons niet dienen, want het was voorheen al een mooie tuin en zonder groencompensatie heeft het ziekenhuis er 10 jaar geleden parkeerplaatsen van gemaakt.

Ten slotte onderschrijven wij de zorgen van de natuurorganisaties en wijkverenigingen over de aantasting van de Westerhout. Dit is beschermd stadsgezicht waarmee niet lichtvaardig mag worden omgegaan. De Alkmaarderhout is als oudste stadspark van Nederland uniek cultureel erfgoed dat nu wel heel makkelijk het onderspit delft.

Wij pleiten voor meer tijd voor een serieus participatietraject geleid door het ziekenhuis met wijkverenigingen, Adapt, Historische Vereniging Alkmaar en ANIMO. Het vertrouwen in het ziekenhuis is nu onvoldoende om gerust te zijn over de goede afloop op allerlei vlak. Het besluitvormingsproces gaat plotseling veel te snel om zorgvuldig genoemd te kunnen worden.

(wijzigingen voorbehouden; alleen gesproken woord telt)

Foto's: Rob Verhagen en Adapt Alkmaar, september 2016